

СИЛАБУС

з дисципліни «Антропологія»

на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Харківський національний технічний університет

сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота, залік.

Викладач курсу – Кобелева Даля Леонідівна к.філос.н., старший викладач ЗВО кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін (<http://new.khntusg.com.ua/staff/kobelieva-dalja-leonidivna>)

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Логіка», «Всесвітня спадщина ЮНЕСКО».

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Демографія».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Антропологія має особливий статус у загальній будівлі науки, оскільки перебуває на перетині біологічних та гуманітарних наук. Вона інтегрує різні знання про людину. На базі антропології формується нові міждисциплінарні напрями та галузі знання. Саме в її компетенції сформувати загальне уявлення про людину і визначити її місце в суспільстві. Дисципліна «Антропологія» має світоглядне значення, оскільки формує теоретичні та методологічні засади. Її головне завдання – дати світоглядні орієнтири наукам, сформувати парадигми, визначити перспективи, щоб дати відповідь на запитання, яке найбільше цікавить людину і на яке вона так і не знайшла відповіді упродовж усього свого існування – «Що ж таке людина?». Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмій, що формують професійний профіль майбутнього спеціаліста й дозволить створити передумови для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін, включених у навчальний план.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- про місце людини у системі тваринного світу;
- основні тенденції еволюції приматів;
- фактори та основні етапи еволюції приматів і людини;
- особливості соціальної поведінки антропоїдів;
- про походження людського суспільства;
- можливі шляхи еволюції людини у майбутньому;
- антропологічні особливості давнього та сучасного населення України.

вміти:

- орієнтуватися у програмовому змісті кожної теми;
- опрацьовуючи тематичну літературу, самостійно збагачувати свій науковий та творчий потенціал;
- застосовувати прогресивні та раціонально виважені методи оволодіння знаннями;
- орієнтуватись у науковій та періодичній антропологічній літературі із актуальних проблем антропології, відбирати з цієї інформації найголовніше, вміти систематизувати її;
- застосувати отримані теоретичні знання при проведенні наукового дослідження;
- робити висновки і узагальнення з конкретних теоретичних питань;

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою викладання дисципліни «Антропологія» є знайомство студентів із походженням і історією становлення людини на Землі, біологічним різноманіттям і сучасною єдністю людства, розкриття сучасних наукових концепцій щодо походження людини, понять та підходів до вивчення антропології, аналіз процесів, що характеризують життя сучасної людини.

Предметом вивчення дисципліни «Антропологія» є людина та закономірності її існування та еволюції.

Завдання дисципліни полягає у:

- сприянні формуванню знань про людину як якісно своєрідну істоту, яка протягом свого існування на Землі здійснила перехід від суто біологічних закономірностей існування до соціальних;

- розкритті тенденцій і етапів еволюції, місця сучасної людини в системі тваринного світу, можливих шляхів еволюції людини в майбутньому;
- показі міжгрупової мінливості морфологічних ознак серед населення земної кулі;
- розкритті процес етногенезу та етнічної історії давніх та сучасних народів;
- формуванні системи знань про людину.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень «Антропології», а також формування здатностей:

- до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- проведення досліджень на відповідному рівні;
- генерувати нові ідеї (креативність);
- обґрунтовані знання актуальних проблем та основних напрямів антропології;
- навички критичного аналізу та інтерпретацій текстів.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть застосовувати прогресивні та раціонально виражені методи оволодіння знаннями; орієнтуватись у науковій та періодичній антропологічній літературі із актуальних проблем антропології, відбирати з цієї інформації найголовніше, вміти систематизувати її; застосувати отримані теоретичні знання при проведенні наукового дослідження; робити висновки і узагальнення з конкретних теоретичних питань.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Вступ до Антропології. Методика досліджень»

Лекції:

Тема 1. Предмет і завдання курсу “Антропологія”. Короткий історичний нарис розвитку поглядів на походження людини

Тема 2. Антропометрія та антропоскопія. Антропометричні точки

Тема 3. Одонтологія. Гематологія. Дерматогліфіка

Практичні заняття:

Тема 1. Соматоскопічні дослідження власного тіла

Тема 2. Антропометричні дослідження власного тіла

Тема 3. Антропометричні точки тіла та визначення пропорцій тіла

Тема 4. Типи пальцевих візерунків

Змістовий модуль 2. «Сучасний етап розвитку людства»

Лекції:

Тема 4. Міжгрупова мінливість морфофізіологічних ознак

Тема 5. Антропогенез

Тема 6. Загальні уявлення про раси

Тема 7. Розвиток антропології в Україні

Практичні заняття:

Тема 5. Антропометричні точки тіла та визначення пропорцій тіла

Тема 6. Гіпотези походження людини

Тема 7. Антропологічна структура населення земної кулі

Тема 8. Видатні антропологи України та світу

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: **модуль 1** – 30 % семестрової оцінки; **модуль 2** – 30 % семестрової оцінки; **залік** – 40 % семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>